TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

CUMHURİYETİN İKİNCİ
YÜZYILINA GİRERKEN

TÜRK POLİS TEŞKİLATI

DERLEYENLER

SALİH ZEKİ HAKLI
ÜLKÜ NUR ZENGİN

POLİS AKADEMİSİ YAYINLARI

Polis Akademisi Yayınları: 204

Kitabın Adı : Cumhuriyetin İkinci Yüzyılına Girerken Türk Polis Teşkilatı

Derleyenler : Doç. Dr. Salih Zeki Haklı, Doç. Dr. Ülkü Nur Zengin

ISBN : 978-625-98218-0-1
1. Baskı, 1.000 Adet, Ankara 2024

Sayfa Tasarım : Yunus Emre Ocak
Kapak Tasarım : Erhan Örün

© 2024 Polis Akademisi Başkanlığı
Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Polis Akademisi Başkanlığına aittir. Polis Akademisi Başkanlığının izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz dağıtılamaz. Bu kitapta ifade edilen görüşler ve düşünceler hiç bir şekilde Polis Akademisi Başkanlığının resmi görüşü değildir. Bu görüş ve düşünceler ile ilgili her türlü sorumluluk tamamen kitabın yazar/yazarlarına aittir.

Basım Yeri
Polis Akademisi Başkanlığı Matbaa-Basım ve Yayım Şube Müdürlüğü
Fatih Sultan Mehmet Bulvarı, No: 218, Yenimahalle/ANKARA 06200

Polis Akademisi Yayınları Sertifika No: 45724
Polis Akademisi Başkanlığı, Necatibey Caddesi, No: 108, Anıttepe, ANKARA
Tel: +90 (312) 462 90 87-91-92-93 Faks: +90 (312) 462 90 95
www.pa.edu.tr

Japonya ve Türkiye Polis Teşkilatlarının Çalışma ve Rütbe Terfi Aşamalarının Karşılaştırılmalı Bir Analizi

Çağlar Çiçek[*]

Giriş

İnsanoğlunun yaşamında ilk andan bugüne kadar güvenlik meselesi, en önemli temel ihtiyaçlardan biri olarak süregelmiştir. Güvenlik ihtiyacı, farklı zamanlarda farklı yöntemlerle uygulanmış olup yaşamın doğal akışının sürdürülebilmesi adına temel bir gereksinimdir. Güvenlik, bireyden topluma en temel ihtiyaçlarından biridir. Günümüzde, profesyonel bir meslek olarak icra edilen güvenlikle ilgili meslekler, bu ihtiyacın karşılanmasında önemli bir yere sahiptir. Son yüzyılda yaşanan gelişmelerin yanı sıra kent yaşamında da kayda değer değişimler meydana gelmiş ve bu değişimin sonucunda kesintisiz bir şekilde güvenlik hizmetleri sunulması zorunluluk hâline gelmiştir. Devletler, doğası gereği güvenliği sağlamaktan sorumlu olup, bu ihtiyacı karşılamak için profesyonel güvenlik personeline ihtiyaç duymaktadır. Kamu düzenini ve güvenliğini sağlamakla mükellef olan devletler, bu görevi yerine getirme konusunda aslî bir sorumluluk taşımaktadır. Özellikle polis teşkilatları, güvenliğin sağlanmasında önemli bir rol oynar ve bir ülkenin kamu düzenini korumak ve öncelikle suçları önlemek için çalışır. Polis teşkilatlarının yapıları, yönetim sistemleri, personel yönetimi politikaları, etkinliklerini ve başarılarını belirleyen önemli faktörlerdir. Bu nedenle, polis teşkilatlarının çalışma ve rütbe terfi aşamalarını incelemek, polis teşkilatlarının etkinliği ve personel yönetimi politikalarının değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir. Polis teşkilatları, birey ve toplum güvenliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynar ve bir ülkenin hukuk düzenini korumak ve suçları önlemek için çalışır.

Her bir ülkenin polis teşkilatının yapısal ve örgütsel düzeni, personel politikaları farklılık gösterebilmektedir. Mukayeseli çalışmalar yapmak herhangi bir

[*] Öğretim Görevlisi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Van Güvenlik Meslek Yüksekokulu.

sorunun çözümüne katkı sağlayacağı gibi farklı seçenekleri görmek açısından da iyi bir seçenektir. Bir ülkede farklı ülkelerdeki polis teşkilatlarının tecrübelerinden, personel rejiminden ve yönetiminden faydalanmamak o ülkedeki polis faaliyetlerinin çoğu irdelenmeden kabul edilir. Polisiye faaliyetlerinin etkinliğini, verimliliğini arttırmak ve gereken reform alanlarını belirlemek için, polislik mesleğini dünya çapında ele alınması gerekmektedir[1]. Ancak dünyadaki tüm polis teşkilatlarını bir çalışmada ayrı ayrı ele almanın zorluğu bulunmaktadır. Bu sebeple farklı ülke polis teşkilatlarını karşılaştırmalı olarak ele almak daha yerinde olacaktır. Bu çalışmanın amacı ise, Japonya ve Türkiye'deki polis teşkilatlarının çalışma ve rütbe terfi aşamalarının karşılaştırmalı analizini gerçekleştirmektir. Türkiye ve Japonya, farklı kültürel, tarihsel, yönetsel ve hukukî bağlamlara sahip olan ülkelerdir. Bu farklılıklar, polis teşkilatlarının yapıları ve personel yönetimi politikaları üzerinde etkili olabilir. Bu çalışma, Türkiye ve Japonya'daki polis teşkilatlarının güçlü yönlerini belirlemeye, karşılaştırma yaparak iyi uygulama örneklerini tanımlamaya ve geliştirilmesi gereken alanları tespit etmeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Ayrıca çalışma ve rütbe terfi aşamalarının mukayese edilmesi her iki ülkenin polis teşkilatları arasında bilgi ve deneyim paylaşımına katkı sunabilir ve bu durumda polis teşkilatlarının daha işlevsel ve profesyonel bir şekilde hizmet sunmasına destek sağlayabilir. Bu çalışmanın önemi ise polis teşkilatlarının güvenlik hizmetlerini geliştirmesine katkı sağlamak ve toplumların güvenliğini daha etkin bir şekilde sağlamak için politika yapıcılar ve karar vericiler için pratik bilgiler sunmasıdır. Bunların yanı sıra çalışmada benzer bağlamlara sahip diğer ülkelerdeki polis teşkilatlarına da rehberlik edebilir ve iyi uygulama örnekleri sağlayabilir.

Bu çalışmanın amacı, Japonya ve Türkiye'deki polis teşkilatlarının çalışma ve rütbe terfi aşamalarının değerlendirme maksadıyla karşılaştırmalı analizini yapmaktır. Polis teşkilatları, öncelikle bireyin ve toplumun güvenliğinin sağlanmasında çok önemli bir role sahiptir. Bu sebep ile polis teşkilatlarının yapıları, yönetim şekilleri ve personel yönetimi gibi politikalar önemlidir. Japonya ve Türkiye'nin farklı tarihsel, kültürel ve hukukî yapıya sahip olmaları, her iki ülkenin polis teşkilatlarının çalışma ve rütbe terfi aşamalarında farklılıklar ve benzerliklerin bulunabileceğine işaret etmektedir. Bu çalışma ise var olan farklılıkları ve benzerlikleri irdeleyerek, Japonya ve Türkiye'nin polis teşkilatlarının güçlü yönlerini vurgulamayı ve geliştirilmesi gereken alanları belirlemeyi hedeflemektedir. Bu çalışmanın önemi, daha önce Japonya ve Türkiye polis teşkilatlarının birlikte analiz edilmemesidir. Yapılan bu çalışma ile her iki ülke polis teşkilatlarının çalışma

[1] David H: Bayley, "CHAPTER 1 Policing: The World Stage", in Policing Across the World, ed. R.I. Mawby (Routledge, 1999), 3–12, https://doi.org/10.4324/9780203500842-2.

ve rütbe terfi süreçlerinin analizi polis teşkilatlarının etkinliği ve verimliliği üzerindeki etkilerini anlamamıza yardımcı olabilecektir. Bu çalışma, bahse konu iki ülkenin polis teşkilatlarının güçlü yönlerini ortaya koymak ve diğer ülkelere iyi uygulama örnekleri sunmak için bir temel oluşturacaktır. Ayrıca, çalışmanın sonuçları, her iki ülkenin polis teşkilatlarının rütbe terfi sisteminin iyileştirilmesine ve daha etkin bir personel yönetimi politikası oluşturulmasına katkı sağlayabilir. Bu çalışma, polis teşkilatlarının güvenlik hizmetlerinin daha etkin ve profesyonel bir şekilde sunulmasına yönelik politika ve stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Bu çalışma da, Japonya ve Türkiye polis teşkilatlarının genel olarak yapısı rütbe terfi aşamalarını ve çalışma süreleri mukayeseli bir şekilde incelenmektedir. İlk olarak, çalışmaya konu iki polis teşkilatlarının yapıları, yönetim sistemleri ve personel yönetimi gibi politikaları irdelenmiştir. Sonrasında ise, Japonya ve Türkiye polis teşkilatlarının etkinliği, terfi sistemlerinin kullanımı ve uzmanlık alanlarına erişimdeki benzerlikler ve farklılıklar analiz edilmektedir. Araştırmada, literatür taraması ve belge analizi yöntemleri kullanılmıştır. Her iki polis teşkilatları ile ilgili olarak mevcut literatür, akademik yayınlar, resmî kurum raporları ve diğer kaynaklar taranarak derlenmiştir. Bahse konu bu kaynaklar, polis teşkilatlarının yapısı, yönetim sistemleri, personel yönetimi politikaları, çalışma süreçleri, terfi sistemleri ve uzmanlık alanlarına erişim gibi konuları içermektedir. Ancak bu konuya ilişkin akademik çalışmaların kısıtlı olması işi zorlaştırıcı bir etken olmuştur. Tüm kısıtlara rağmen elde edilen veriler ile konu kapsamında iki ülke polis teşkilatının analizi yapılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın sınırlamaları arasında, kaynakların kısıtlılığı ile Japonya ve Türkiye polis teşkilatları hakkında tam kapsamlı bir analiz yapmanın zorluğu bulunmaktadır.

Japonya Ulusal Polis Teşkilatı

Japonya çok eski bir tarihe sahip adalardan oluşan yaklaşık 130 milyon nüfusa sahip bir ülkedir. Japonya tarihi boyunca birçok kritik dönemeç yaşamış olup, özellikle 2. Dünya Savaşı'nda ağır bir mağlubiyetle karşı karşıya kalmıştır. Bu dönemlerdeki olaylar, ülkeyi derinden etkilemiş ve trajik sonuçlara yol açmıştır. Ancak Japonya yaptığı atılım ve reformlar ile önemli bir ivme kazanmıştır. İç güvenlik konusunda Japonya, suç oranının azlığı ve suç aydınlatma konularında elde ettiği başarılarla önemli bir örnek teşkil eder. Suç oranının düşük olması ve başarılı aydınlatma çalışmaları sonucunda ülkedeki hükümlü ve tutuklu sayısı oldukça azdır[2]. Bu durum, Japonya'nın etkili polis teşkilatının başarısını yansıtır.

[2] Murat Delice, "Polis Teşkilatlanmasının Farklı Ülkelerden Örneklerle Karşılaştırılması", *Türk İdare Dergisi*, s. 481 (2015): 433–76, http://search/yayin/detay/191720.

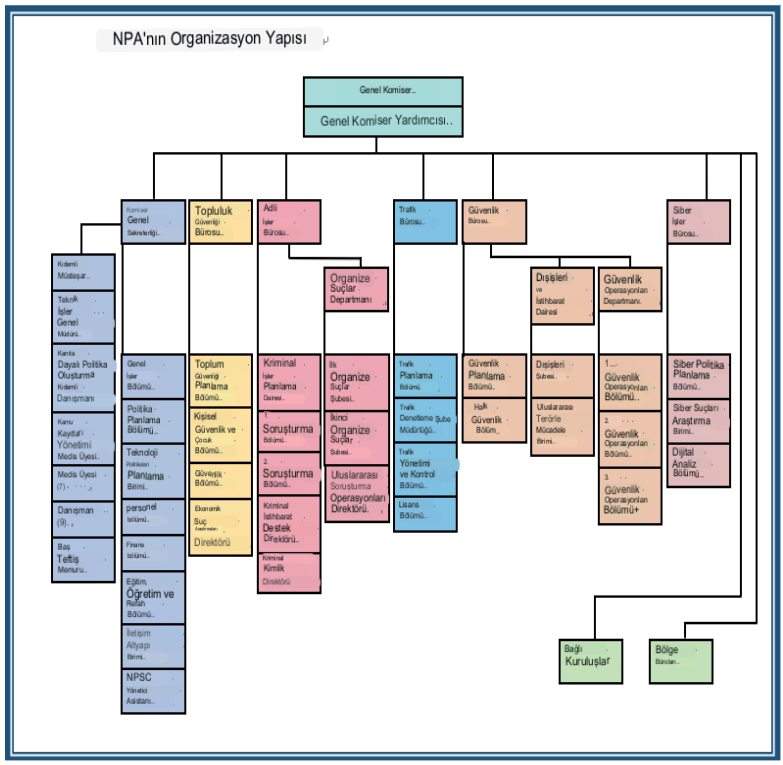
Japonya'da polis teşkilatının tarihi 1872 yılına kadar uzanır. 1872 yılında Japon hükümeti, Avrupa polis sisteminin incelenmesi için Başkomiser General Kawaji Toshiyoshi'yi Avrupa'ya göndermiştir. Yaptığı incelemeler sonrası Toshiyoshi, ülkeye dönmüş ve sonrasında 1874 yılında İçişleri Bakanlığı'nda Tokyo Metropolitan Polis Departmanı'nı kurmuştur. Bu Japonya'nın ilk modern polis teşkilatıdır. Günümüze kadar geçen süre içinde, polis teşkilatının kurumsallaşması ve etkinliği, ülkenin iç güvenlik başarısının temel nedenlerinden biridir. İkinci Dünya Savaşından sonra 1947 yılında Polis Kanun'u çıkarılmış ve 1948 yılı itibarı ile ulusal yerel polis ve belediye (yerel yönetim) polisinden oluşan bir sistemle hizmet verilmektedir[3]. 1954 tarihli ve 162 sayılı Polis Kanununun 2. maddesinin 1. fıkrasına göre polis, bireylerin hayatlarını, bedenlerini ve mallarını korumakla görevlidir ve suçların önlenmesi, bastırılması ve soruşturulması, şüphelilerin yakalanması, trafik kontrolü ve diğer kamu güvenliği ve düzeninin sağlanmasından sorumludur.

Japonya Polis Teşkilatı Yapısı ve Yönetim Şekli

Ulusal Polis İdari Teşkilatı olarak, Ulusal Kamu Güvenliği Komisyonu (beş üyeli Devlet Bakanı başkanlığında) Başbakan'ın yetki alanına yerleştirilir ve Ulusal Polis Teşkilatı, Ulusal Kamu Güvenliği Komisyonu'nun (genel politikaları formüle etmek ve bunlara uygun olarak denetlemek için) kontrolü altında kurulur. Ulusal Polis Teşkilatı (Ulusal Polis Teşkilatı Genel Komiseri tarafından yönetilen) geniş alanlı organize suç, suç tespiti, suç istatistikleri ve Ulusal Polis Teşkilatı'nın yetkisi altındaki diğer meselelerle ilgilenmeye yönelik polis hazırlıkları ile ilgili olarak il polisini yönlendirir ve denetler. Ulusal Polis Teşkilatı, Amir Sekreterliği, 5 büro, 3 dâhili bölüm ve 3 bağlı teşkilatın yanı sıra yerel teşkilatlar olarak 6 bölgesel polis bürosu, 1 polis şube ofisi ve 2 polis bilgi ve iletişim dairesinden oluşmaktadır.[4]

[3] "Police of Japan National Police Agency", (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://www.npa.go.jp/english/Police_of_Japan/police-of-japan2021/POJcontents.html.
[4] "Police of Japan National Police Agency."

Şekil 1: Japonya Ulusal Polis Teşkilatı Organizasyon Şeması[5]

Japonya Ulusal Polis Teşkilatı'nın teşkilat yapısı hiyerarşik ve bölümlendirilmiş bir yapıdadır. Teşkilat, çeşitli bürolar, bölümler ve dairelerden oluşmaktadır. Organizasyon şemasında "Genel Sekreterlik" teşkilatın merkezî yönetim birimidir. Teşkilat yapısı içerisinde, toplumun güvenliğini ve emniyetini sağlamak için "Toplum Güvenliği Bürosu" ve "Ceza İşleri Bürosu" gibi temel bürolar mevcuttur. Toplum Güvenliği Bürosu, toplum güvenliğinin planlanması ile kişisel güvenliğe ilişkin çalışma yaparken, Ceza İşleri Bürosu ise suçların soruşturulması ve organize suçlarla mücadele gibi konularda çalışma yapar. "Dış İlişkiler ve İstihbarat Dairesi", birimi ise uluslararası düzeyde işbirliği ve istihbarat toplama görevlerini üstlenmektedir. Güvenlik ve terörle mücadele alanlarında uzmanlaşan "Güvenlik Bürosu" ve "Terörle Mücadele Bölümü" gibi özel birimler de teşkilattın yapısı içerisinde bulunmaktadır. Ayrıca, günümüzde önemli bir mücadele alanı olan siber alanda ise "Siber İşler Bürosu" da önemli bir rol oynamakta ve siber güvenlik il suçlarıyla ilgilenmektedir. Bu ana büroların yanı sıra, "Kamu Güvenliği Dairesi" ve "Örgütlü Suç Departmanı" gibi çeşitli bölüm-

[5] https://www.npa.go.jp/english/

ler, çok özel alanlarda çalışmalar yürütür. Yine bunların yanında "Teknik İşler Genel Müdürlüğü", teknoloji ve araştırma konularında uzmanlaşmakta ve ileri teknolojilerin kullanımını sağlamaktadır. Teşkilatın en üst kademe yöneticileri "Kamu Kayıtları Danışmanı" ve "Kanıta Dayalı Teknoloji için Kıdemli Danışman" gibi danışmanlardan oluşmaktadır. Ayrıca, yerel düzeyde operasyonları koordine eden "Bölgesel Bürolar" da teşkilatın etkinliğinin artırılmasında önemli bir katkı sağlamaktadır. Bahse konu kurumlar, güvenlik ve istihbarat alanında uzmanlaşmış bir yapıya sahiptirler. Ülkenin iç güvenliğini korumak ve terörle mücadelede etkin bir şekilde işbirliği yapmak amacıyla koordineli çalışmaktadır.

Japonya Ulusal Polis Teşkilatı liderlik eden genel komiser, Başbakan'ın onayı ile Ulusal Kamu Güvenliği Komisyonu tarafından atanır. Genel Komiser, Komisyonun gözetimi altında, ajansın faaliyetlerini denetler, ajans çalışanlarını atar ve valilik polis teşkilatlarını yönetir. Ulusal bir kurum olan Japonya Ulusal Polis Teşkilatı, polis sistemlerini düzenler ve ulusal kamu güvenliğini içeren davalarla ilgili polis operasyonları yürütür, polis eğitim ve öğretimi, polis iletişimi ve cezaî kimlik tespiti gibi polis faaliyetlerinin temelini oluşturan konuların yönetimini üstlenir. Polis idaresinin koordinasyonu da sorumlulukları arasındadır.

Japonya Ulusal Polis Teşkilatı bünyesinde, Ulusal Polis Akademisi, Ulusal Polis Bilimi Araştırma Enstitüsü ve İmparatorluk Muhafız Karargâhı gibi kurumlar yer almaktadır. Ulusal Polis Akademisinde kıdemli polis memurlarına eğitim verilmekte ve akademik araştırmalar yapılmaktadır. Akademide dokuz eğitim bölümü faaliyet göstermektedir. Bunlar, Toplum Güvenliği, Ceza Soruşturması, Trafik ve Güvenlik Eğitim Departmanları gibi çeşitli alanları kapsamaktadır. Her bölümde uzmanlar eğitmen ya da araştırmacı olarak görev yapmaktadırlar. Akademi, ileri ve uzman eğitimler veren ve araştırmalar yapan alt birimlere sahiptir. Bu alt birimler ise şunlardır: Soruşturma Liderleri için En Yüksek Eğitim Enstitüsü, Uluslararası Ceza Soruşturması ve Polis İşbirliği Araştırma ve Eğitim Merkezi, Polis Politikası Araştırma Merkezi, Polis Bilgi-İletişim Araştırma Merkezi, Polis Bilgi-İletişim Akademisi, Mali Suçları Araştırma ve Eğitim Merkezi, Mülakat ve Sorgulama Teknikleri Araştırma ve Eğitim Merkezi'dir.

Ulusal Polis Bilimi Araştırma Enstitüsü ise adli bilimler alanında araştırma yapan ve bu tür araştırmaları polis soruşturmaları sırasında toplanan kanıtların incelenmesi ve tanımlanmasında uygulanmasına yardımcı olur. Ayrıca çocuk suçlarının önlenmesi ve trafik kazaları üzerine araştırmalar yürütür. Enstitü, Genel İşler, Birinci Adli Bilimler, İkinci Adli Bilimler, Üçüncü Adli Bilimler, Dördüncü Adli Bilimler ve Kriminoloji olmak üzere yedi bölümden oluşmaktadır. İmparatorluk Muhafız Karargâhı da imparator, imparatoriçe, Veliaht Prens ve diğer İmparatorluk Ailesi üyelerine refakat sağlayan, İmparatorluk Sarayı ve diğer İm-

paratorluk tesislerinin güvenliğini sağlayan birimdir. İmparatorluk Polis İdaresi, İmparatorluk Güvenliği ve İmparatorluk Eskort bölümlerinden oluşmaktadır[6]. Japonya'da Ulusal Polis Teşkilatı'na (NPA) bağlı olarak altı adet Bölgesel Polis Bürosu (RPB) bulunmaktadır. Bu altı büro, ülkenin coğrafi bölgelerine göre düzenlenmiş olup genellikle büyük şehirlerde konumlanmıştır. Söz konusu Bölgesel Polis Bürosu şunlardır:

Kuzey Japonya Bölgesel Polis Bürosu (Hokkaido)

Kuzeydoğu Japonya Bölgesel Polis Bürosu (Tohoku)

Doğu Japonya Bölgesel Polis Bürosu (Kanto)

Orta Japonya Bölgesel Polis Bürosu (Chubu)

Batı Japonya Bölgesel Polis Bürosu (Kansai)

Güney Japonya Bölgesel Polis Bürosu (Chugoku, Shikoku ve Kyushu)[7]

Bölgesel Polis Büroları ülkenin farklı bölgelerini kapsamakta ve her biri kendi sorumluluk alanına sahip büyük şehirleri içermektedir. Her bir Bölgesel Polis Bürosu (RPB) kendi Genel Müdürü tarafından yönetilir ve Ulusal Polis Teşkilatının (NPA) Genel Komiserinin yetkisi ve emirleri uyarınca faaliyet gösterir. Genel Müdür, kendi yetkisi dâhilindeki valilik polisine gerekli kontrol ve denetimi uygular ve destek hizmetleri sağlar[8]. Ayrıca, Japonya'da Polis Kanununa göre düzenlenen Valilik Polis yapısı bulunmaktadır. Kanun, her valilik hükümetinin (prefektörlük) kendi yetki alanı içerisinde polis görevlerini yerine getirmek için kendi polis teşkilatına sahip olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu sebeple her valilik kendi bölgesinde güvenlik ve kamu düzenini sağlamak ve korumak için yerel polis gücüne sahip olmaktadır. Valilik polis teşkilatı, o bölgede polis hizmetlerini yürüten ana kurumdur ve genellikle bölgedeki suçla mücadele, trafik yönetimi, toplum güvenliği ve diğer polis faaliyetleri ile de ilgilenmektedir.[9]

Japon ulusal polis teşkilatının resmi sitesinden derlenen bilgilere göre; Valilik polis teşkilatları, Ulusal Polis Teşkilatı (NPA) tarafından belirlenen yasal düzenlemelere ve politikalara uygun olarak çalışmaktadır. Yine aynı şekilde Japonya'da her bir valilik kendi polis teşkilatına sahip olduğundan, 47 farklı valilik polis teş-

[6] Sendai Japan Police Organization and Practices." 2019. 仙台大学紀要 = *Bulletin of Sendai University* 50 (2): 17–26. https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=819d41c7-b2c2-34a6-bcb3-e6903935c4fb.

[7] 1954 tarihli ve 162 sayılı Polis Kanunu madde 30.

[8] Sendai Japan Police Organization and Practices." 2019. 仙台大学紀要 = *Bulletin of Sendai University* 50 (2): 17–26. https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=819d41c7-b2c2-34a6-bcb3-e6903935c4fb

[9] Manolo, Jennifer Magno. 2003. "The Present Police Organizations of Japan and the Philippines : Administrative Point of View." 現代社会文化研究 26 (March): 77–109. https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=1a597709-6050-3a55-86f4-a05cb3aeab53.

kilatı bulunmaktadır[10]. Valilik birimlerine bağlı olarak hizmet yürütmekte olan, Polis Karakolları ve Mesken Polis Karakolları, Emniyet Müdürlüğü bulunmaktadır. Valilik polisi, yetki alanları ilçelere bölünür ve her birine bir polis karakolu yerleştirilir. Polis karakolları, görevlerini yerel topluluklarla yakın bir ilişki ile yerine getirmektedirler. Polis kasaları (Koban) ve konut polis kasaları (Chuzaisho) ise polis karakollarının alt birimleridir.[11] Topluluk polisi faaliyetlerinin ana merkezindedir ve yerel toplulukların güvenliğini sağlamada önemli bir rol üstlenirler.[12] Japonya'da en küçük polis birimi olan Koban, ana ulaşım merkezi ile yerleşim bölgelerinde yer alan küçük mahalle polis karakolu olan ve bir ila ondan fazla polis memurunun bulunduğu, genellikle iki katlı bir konuttur.[13] İşin doğası gereği kobanlarda, memurlar nöbet tutar, acil durumlara müdahale eder ve olaylara müdahale ederler. Ayrıca toplum polisliğinin önemli bir parçası olarak, bu mahalle polis karakolları, günlük güvenlik ihtiyaçlarını karşılama, suç önleme faaliyetlerini yürütme ve halkla ilişkileri geliştirme maksadına uygun görev yapabilirler. Bu polis karakolları aynı zamanda vatandaşların günlük yaşamda karşılaştığı sorunlara çözüm bulmak adına hızlı ve etkili müdahale etme ve yakın bölgelerdeki halk ile doğrudan etkileşim içinde olmaları, yerel halkla güçlü bir bağ kurmalarına ve toplumun gereksinimlerine daha iyi cevap verebilmelerine yardımcı olur.[14] Koban polis birimleri, halka yakın olma ve toplum polisliği yaklaşımını benimseme yaklaşımına uygun olarak toplum güvenliğini ve düzenini sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Koban'a atanan polis memurları, yılda iki kez ev ve iş yerlerinde ikamet araştırması yaparak detaylı bilgiler içeren ikamet bilgi kartlarını doldurur; ayrıca, acil durumda yardıma ihtiyaç duyan yaşlı veya yalnız yaşayan bireyleri özellikle not alır, yerel işletmelerle ilgili anketler düzenlenir ve vatandaşlar, işletmelerin çalışma saatleri ve çalışan bilgileri konusunda polisle işbirliği yapar.[15] Toplum polisliği ve halkla polis iş birliğinin güçlü olduğu bir ülkede, düşük suç oranları sadece bir yansıma değil, aynı zamanda suçların etkili bir şekilde önlenmesi için yürütülen çalışmaların bir sonucu olduğu ifade edilebilir. Nitekim 1948 tarihli 136 sayılı Polis Memuru Görev İcra Kanunu'nun

[10] "https://web.archive.org/web" (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023).

[11] Manolo, Jennifer Magno. 2003. "The Present Police Organizations of Japan and the Philippines : Administrative Point of View." 現代社会文化研究 26 (March): 77–109. https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=1a597709-6050-3a55-86f4-a05cb3aeab53".

[12] "Police of Japan | National Police Agency."

[13] Young, A. "Architecture as affective law enforcement: Theorising the Japanese Koban." Crime, Media, Culture 18(2) (2022): 183-202.

[14] Kawamura, N., & Shirakawa, Y. "Current developments affecting the Japanese koban system of community policing." The Handbook of Knowledge-Based Policing: Current Conceptions and Future Directions (John Wiley & Sons, 2008): 157-174.

[15] "Encyclopedia of Japan-Do You Know Japan?", (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://doyouknowjapan.com/.

5. maddesine istinaden, bir polis memurunun bir suçun işlenmek üzere olduğunu tespit ettiğinde, bunun oluşmasını önlemek için ilgili kişilere gerekli uyarıda bulunabileceğini ve böyle bir eylemin ciddi bir tehlike yarattığı durumlarda kişilerin faaliyetlerinden men edebilme yetkisine sahiptir.[16] Bahse konu Kanun'dan anlaşılacağı üzere polis, halkın güvenliğini koruma ve suçları önleme maksadı ile acil hallerde önlem alma yetkisine sahiptir.

Japonya Polis Teşkilatı, Rütbe Yapısı ve Terfi Sistemi

Japonya Millî Polis Teşkilatı'nın resmi sitesindeki güncel verilere göre, ülke genelindeki polis sayısı 296,400'dür ve polis rütbe sistemi dokuz farklı kademede düzenlenmiştir; bunlar şunlardır: Polis Memuru (Junsa Ho), Çavuş (Junsa), Başçavuş (Junsa Cho), Komiser Yardımcısı (Junsa Bucho), Komiser (Keibu Cho), Başkomiser (Keibu), Emniyet Müdürü (Keishi Cho), Polis Başkan Yardımcısı, Müdür (Keishi Kan), Polis Başkanı, Genel Müdür (Keishi Sökan)[17]. Japonya Millî Polis Teşkilatı resmi sayfasından derlenen bilgilere göre;[18] Japonya'da polis olmak isteyenler için, Japonya vatandaşı olma, en az lise veya eşdeğer bir eğitim düzeyine sahip olma, 20-30 yaş aralığında bulunma, sağlık ve fiziksel uygunluk şartlarını karşılama, ağır suç kaydına sahip olmama, yazılı sınav ve mülakatları başarıyla geçme, ayrıca polis eğitimine kabul edilme ve eğitimi başarıyla tamamlama gibi şartlar aranmaktadır. Japonya'da polis olma şartları incelendiğinde, Türkiye ve Japonya'da polislik mesleğine giriş için benzer süreçlerin izlendiğini ifade edilebilir.

Japonya'da, polis memurları Valilik Polis Okulları'nda başlangıç eğitimini alırken, Çavuş ve Müfettiş rütbesine terfi edenler ise bölge polis okullarında görevleri için gerekli bilgi ve beceriyi kazanmak üzere eğitim alırlar. Aynı zamanda, yeni atanan memurlar kendi illerindeki polis akademilerinde, il polis birimlerinde görevlerini yerine getirmek adına gerekli bilgi, eğitim ve çeşitli becerileri edinmek üzere eğitim almaktadırlar.[19] Kursiyerlere, mesleki eğitim, devriye, sorgulama, trafik düzenlemesi, suç önleme görevleri yanı sıra yakın savunma eğitimini içeren çeşitli savunma sporları ile birlikte, kişisel gelişimi destekleyen kaligrafi, resim yapma, İngilizce konuşma, müzik, Japon satrancı gibi dersleri de içeren

---

[16] https://elaws.e-gov.go.jp/document?lawid=323AC0000000136., (Erişim Tarihi: 1 Ekim 2023).

[17] "Police of Japan I National Police Agency."

[18] "Police of Japan I National Police Agency."

[19] Hiroaki Kinokun, "Sendai Japan Police Organization and Practices", *Bulletin of Sendai University*, 50 (2), 17-26, March, 2019. file:///C:/Users/Hp/Downloads/%E7%B4%80%E8%A6%8150-2[17-26].pdf

geniş kapsamlı bir eğitim programı sunulmaktadır[20]. Yeni atanan il polisi memurları, gerekli bilgi, eğitim ve çeşitli becerileri edinmek amacıyla kendi illerindeki polis akademilerinde eğitim alırken, ulusal hükümetin eğitim kurumları olan yedi bölge polis akademisi ile Tokyo'daki Ulusal Polis Akademisi, polis şefi ve müfettiş yardımcılığı rütbesindeki memurlara temel ve özel eğitim verilmektedir.[21] Baş Müfettiş rütbesine terfi edenler ise, yönetim ve liderlik becerilerini geliştirmek maksadıyla Ulusal Polis Akademisi'nde eğitim alırlar. Japonya Milli Polis Teşkilatı personeli, meslek içi terfi alanlarında genel olarak okul eğitimi ve işyerinde eğitim olmak üzere iki ana kategoride eğitim ve öğretim alır. Okul eğitimi, yeni işe alınan polis memurları için başlangıç eğitimi, bir üst rütbeye terfi etmek için terfi sınavını geçenler için terfi eğitimi ve uzmanlık ya da özel bilgi edinmek için uzmanlık eğitimi olmak üzere üç ana kategoriye ayrılır.[22] Sonuç olarak, Japonya'da polis teşkilatının eğitim süreci, il polis birimlerinde göreve başlarken farklı, üst rütbelerde terfi ettikçe değişen ve mezuniyete göre alınan eğitimin farklılık gösterdiği kapsamlı ve çok yönlü bir eğitim-öğretim sürecini içermektedir.

Şekil 2: Japonya Valilik Polis Eğitim Süreci[23]

Valilik Polis Okulları[24] (Üniversite Mezunu 15 Ay)	
Hizmet Öncesi Eğitim Kursu	6 Ay
İşte Eğitim (Staj)	3 Ay
Hizmet Öncesi İlerleme Kurs	2 Ay
Uygulamalı Egzersiz Eğitimi	4 Ay
(Lise Mezunu 21 Ay)	
Hizmet Öncesi Eğitim Kursu	10 Ay
İşte Eğitim (Staj)	3 Ay
Hizmet Öncesi İlerleme Kurs	3 Ay
Uygulamalı Egzersiz Eğitimi	5 Ay

Japonya ulusal polis teşkilatı resmi sitesinde detaylı bir şekilde açıklanan eğitim süreci incelendiğinde; kapsamlı ve çeşitli eğitim süreçleri sayesinde yetkin, disiplinli ve yeterli bilgi ve becerilere sahip polis memurları yetiştirmeyi amaç-

[20] Nickels, E. L., & Verma, A. (2008). "Dimensions of police culture: A study in Canada, India, and Japan." Policing: An International Journal of Police Strategies & Management, 31(2), 186-209.
[21] Hiroaki Kinokun, "Sendai Japan Police Organization and Practices", *Bulletin of Sendai University*, 50 (2), 17-26, March, 2019. file:///C:/Users/Hp/Downloads/%E7%B4%80%E8%A6%8150-2[17-26].pdf
[22] "Police of Japan | National Police Agency."
[23] "Police of Japan | National Police Agency."
[24] https://www.npa.go.jp/english/

landığı ifade edilmektedir. 2007 yılından itibaren uygulanmakta olan Polis Eğitim Sistemi kapsamında, polis memurları ayrıca adlî kriminal tıp ve yabancı dil gibi konularda gerekli bilgi ve becerileri kazanmak üzere uzmanlık eğitimleri alırlar. Terfi alan polis memurları, yeni görevlerini yerine getirmek için gerekli bilgi ve becerileri kazanmak maksadıyla bölge polis okullarında eğitim alırlar. Başmüfettişlik rütbesine terfi edenler ise, yönetim ve liderlik becerilerini geliştirmek için eğitim almak üzere Ulusal Polis Akademisine katılırlar.

Şekil 3: Japonya Bölge Polis Okulları Eğitim Süreci[25]

Bölgesel Polis Okulları	
Çavuş Rütbesi Kursu	6 Hafta
Müfettiş Rütbesi Kursu	8 Hafta

Şekil 4: Japonya Ulusal Polis Akademisi Eğitim Süreci[26]

Ulusal Polis Akademisi	
Baş Müfettiş Kursu	3 Ay
Üst Yönetici Kursu	3 Hafta

Japonya'da Millî Polis Teşkilatı'nın eğitim süreci, rütbelere göre üç ayrı eğitim aşamasını ve yerini içermektedir. Ayrıca Ulusal Polis Akademisinde, polis memurlarının kariyerlerinde ilerlemelerine imkân sağlamak ve görevlerinde üst düzey becerilere sahip olmaları için çeşitli eğitim ve öğretim kursları bulunmaktadır. Ulusal Polis Akademisinde, karakol şefi olarak atanmayı bekleyenler, polis müfettişi rütbesine terfi edenler (rütbeye terfi etmesi beklenenler dâhil), göreve terfi edenler ve daire başkan yardımcılığına yükselmeyi bekleyenler gibi çeşitli kademelerdeki polis memurlarına yöneliktir. Yine Ulusal Kamu Hizmeti Kategori Sınavını geçenler ve amir pozisyonlarındaki diğer polis memurları da bu eğitimleri almaktadırlar. Akademide sunulan temel eğitim ve öğretim kursları, yönetim ve liderlik becerileri, pratik bilgi ve diğer gereken becerilere yönelik yapılmaktadır. Kurslar ilgili kuruluşlar ve diğer kuruluşlar tarafından yürütülen eğitimlerle birlikte, polis memurlarının meslekî gelişimine katkıda sağlamaktadır. Japonya'da polislik mesleğine giriş için birtakım aşamalar bulunmaktadır. İlk aşama olarak, ulusal kamu hizmetine giriş sınavına girmek ve başarılı olmak gerekmektedir. Bahse konu sınavda; matematik, fen bilimleri ve sosyal bilimler gibi temel konulardan oluşan sorular ile mantıksal düşünme, muhakeme, problem çözme ve analitik becerileri ölçmeyi amaçlayan sorular sorulmaktadır. Ayrıca Japonca dil bilgisi, dil anlama ve dil kullanımı becerilerini ölçen sorular da bulunmaktadır.

[25] "Police of Japan | National Police Agency."
[26] "Police of Japan | National Police Agency."

Bu soruların yanında polis adaylarının yazılı ifade yeteneğini ölçen yazılı kompozisyon sınavı da yapılmaktadır. Yine Ulusal Polis Akademisi içerinde mevcut olan kariyer takibi büro çalışmalar yapmaktadır. Adı geçen büro da adaylar için bilgilendirme oturumları düzenlemektedir. Bu oturumlar, adaylara yönelik polislik kariyeri hakkında detaylı bilgi sağlamaktadır.

Japonya'da, polislik mesleğine rütbe ile başlanmaz. Polislik kariyerine giriş için ulusal kamu hizmetine giriş sınavından başarılı olmak ve düzenlenen eğitimleri başarıyla tamamlamak gerekmektedir. Bir üst rütbeye terfi edebilmek için performans, deneyim ve başarı gibi kriterler bulunmaktadır. Görev yapmakta olan polislerin mesleki performansları ve görevlerini başarıyla yerine getirmeleri rütbe terfi aşamasında büyük bir öneme sahiptir. Örneğin, nitelikli iş çalışmaları, liderlik, etkin soruşturma ve adli süreçlerdeki gösterilen başarı, performans değerlendirme aşamasında göz önünde bulundurulur. Yine memurların meslekî tecrübesi, görev yapma süresi, aldığı eğitimler, rütbe terfi aşamalarında önem arz etmektedir. Bu süreç ile birlikte belirli zaman aralıklarında rütbe yükseltme sınavı yapılmaktadır. Rütbe terfi sınavlarında, memurların bilgi, yetenek ve becerileri ölçülmektedir. Genel itibari ile sınav akademik, meslek bilgi, genel yetenek, liderlik becerileri ve pratik uygulamalarına yönelik yapılmaktadır. Son olarak ise rütbe terfi için meslektaşlarından ve üstlerinden alınan referanslar rütbe terfi aşamasında değerlendirilmektedir. Referanslar ise meslek etiği, işbirliği ve liderlik becerileri gibi konularda olmaktadır. Japonya'da rütbe terfi süreçleri adil ve objektif bir değerlendirme süreci ile gerçekleştirilir. Rütbelerde bekleme süreleri ise adayların kendi becerileri ve performansına bağlıdır. Örneğin Japonya'da bir polis memuru belirli bir süre polislik görevini icra ettikten sonra komiser yardımcılığına uygun olması durumunda rütbe yükseltme şartlarını karşılıyor ise rütbe alabilmektedir. Ancak başka bir polis memuru, farklı alanlarda uzmanlaşmak adına eğitim alır veya bir alanda başarı elde eder ise daha erken ya da daha geç bir sürede rütbede kalabilir. Polis memurları için terfi sistemi, sınav yoluyla terfi ve iş performansına ve hizmet yılına dayalı terfi sistemini içermektedir. Terfi için istihdam sınavını başarıyla geçenler, önce polis akademisinde eğitim alır ve "polis memuru" unvanıyla göreve başlar. Polis akademisinden mezun olduktan sonra ise üniversite mezunu olarak işe polis olarak başladıktan yaklaşık iki yıl sonra, üniversite mezunu olmayanlar da işe girdikten yaklaşık dört yıl sonra yükselme sınavlarına girebilirler. Japonya'da polislerin rütbe terfi süreleri kişiden kişiye farklılık gösterebilmektedir. Rütbe yükselme aşama ve süreçleri adayların performansı ve kariyer planlamaları ile doğrudan ilişkilidir.[27] 1954 tarih ve 44 sayılı Japonya Başbakanlık Kararnamesi Polis Yasa Uygulama Yönetmeliği'ne göre rütbe terfide ise

[27] "Police of Japan I National Police Agency."

belirli kota bulunmaktadır. Buna göre; mahalli polis memurlarının sayısı ve her bir vilayet polisine dağıtım, belirtilen rütbe sayısına göre Ulusal Kamu Güvenliği Komisyonu tarafından belirlenir.

Şekil 5: Kanunun 57. maddesine Göre Rütbeli Sayısı Kotası[28]

Ulusal Polis Akademisi	
Genel Müfettiş	1 Kişi
Polis Müfettişi	38 Kişi
Polis Müdürü	592 Kişi

Tüm bu aşamalara verilen eğitim ve programlar Şekil 6'da verilmiştir.

Şekil 6: Japonya Ulusal Polis Akademisi Eğitim ve Öğretim Kursları[29]

Dersler	Dönem	Yeterlilik ve Program
Polis Yönetimi Kursu	2 ila 3 hafta	Karakol şefi olması beklenen ile karakol amirinde olması gereken organizasyon yönetme ve soruşturma yönetme becerileri konularında eğitim ve öğretim verilmektedir.
Yeni Atanan Müfettişler İçin Kurs	4 ay	Polis müfettişi rütbesine terfi edenler (rütbeye terfi etmesi beklenenler dâhil), karakol bölüm şefi için gerekli bilgi ve becerilerde ustalaşmaları için eğitim ve öğretim verilir.
Yeni Atanan Daire Başkan Yardımcıları Kursu	2 hafta	Daire amir yardımcılığına (polis müfettişi seviyesinde) terfi ettirilen veya bu şekilde terfi ettirilmesi beklenen sivil polis personeline, görevlerinin gerektirdiği bilgi ve becerilere hâkim olmaları için eğitim ve öğretim verilmektedir.
Harbiyeli Kursu	6 ay	Ulusal Kamu Hizmeti Kategori I Sınavını geçen yeni işe alınan polislere, üst düzey polisler için gerekli olan temel eğitim ve öğretim verilmektedir.
İdari Uygulama Kursu	3 hafta	Ulusal Kamu Hizmeti II. Kategori Sınavında başarılı olup polis müfettişi rütbesine yükselenlere, rütbenin gerektirdiği eğitim ve öğretim verilir.

[28] "https://Elaws.e-Gov.Go.Jp/", (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023, https://elaws.e-gov.go.jp/. Emniyet Müdürü kadrosunda yer alan kişi sayısı, Emniyet Müfettişliği bölümünde belirtilen kontenjandan az ise, kontenjan, eksiklik ölçüsünde Emniyet Müdürü kontenjanına yönlendirilebilir.

[29] "Police of Japan I National Police Agency."

Beden Eğitimi Eğitmenleri Kursu	4 ay	Beden eğitimi eğitmeni olanlara (judo, kendo, tutuklama teknikleri ve beden eğitimi), görevlerinin gerektirdiği teknik bilgi ve becerilerde ustalaşmaları için eğitim ve öğretim verilir.
Polis Okullarında Eğitmen Kursu	1 ay	Polis müfettişi veya polis müfettiş yardımcısı rütbesine sahip olanlara (bu rütbelere sahip sivil polisler dâhil) ve valilik veya bölge polis okullarında öğretmenlik yapmaları beklenenlere, görevlerinin gerektirdiği bilgi ve becerileri kazanmaları için eğitim verilir.
Uzmanlar için Kurs	Gerekli süre	Polis müfettiş yardımcısı ve üstü rütbelere sahip olanlara (bu rütbelerdeki sivil polisler dâhil), belirli alanlarda üst düzeyde bilgi ve beceri kazanmaları ve ayrıca uzmanlık alanlarında araştırma yapmaları için uzmanlık eğitimi verilir.

Japonya Polis Teşkilatı Çalışma Şekli ve Saatleri

Vardiyalı çalışma sistemi, özellikle güvenlik sektöründe önemli bir çalışma şeklidir. Polis hizmetleri, kamu güvenliğinin sağlıklı şekilde yürütülmesi ve hizmetin kesintisiz devam ettirilmesi için kritik bir rol oynayan bir meslek koludur. Bu alanda çalışanlar, toplumun güvenliğini koruma ve suçla mücadele etme gibi hayatî görevleri yerine getirerek, toplumun huzur ve güven içinde yaşamasını sağlamaktadır. Kesintisiz hizmet, acil durumların anında müdahale etmesi, suçun önlenmesi ve olaylara etkin müdahale için önemli bir unsurdur.

Japonya'da da polisler diğer kamu personelinden farklı olarak işin doğası gereği gece-gündüz yirmi dört saat esasına göre hizmet vermektedirler. Emniyet müdürlüklerinde, normal mesai saatleri haricinde tatillerde ve gece saatlerinde, merkez bünyesindeki her birimden gerektiği kadar personel, belirli bir görev sistemiyle tayin edilir ve teşkilatlandırılır. Polis karakolları da aynı şekilde, karakol bünyesinde her birimin personeli arasından yeteri kadar personel görevlendirilir.[30] Japonya Ulusal Polis Teşkilatı, kesintisiz olarak günün her saati, her birimde yeteri kadar polis bulundurarak hizmet vermektedir. Japonya'da bir polis memuru, haftada 38 saat 45 dakika çalışmaktadır. Bu çalışma süresi, günlük 7 saat 45 dakikalık normal çalışma ve vardiyalı çalışma şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Çalışanlara genellikle normal çalışma haftasında iki tam gün izin verilmektedir. Vardiyalı çalışma sistemi ise çalışanların haftada ortalama iki gün izin kullanabilecekleri şekilde düzenlenmiştir. Japonya'da polis teşkilatının çalışma düzenlemeleri, özel-

[30] Hiroaki Kinokun, *a.g.m.*

likle çalışanların ihtiyaçlarına öncelik veren ve iş verimliliğini artırmayı hedefleyen bir yapıya sahiptir. Japonya'da polislerin, yılda 20 gün (hizmet yılına bağlı olarak 40 güne kadar çıkabilmekte) ücretli izin hakkı bulunmaktadır. Bunların yanında polislerin, doğum izni, çocuk bakım izni ve benzeri sosyal hakları içeren bir yapıda mevcuttur.[31] Japonya'da aynı Türkiye'de olduğu gibi polislerin sendika kurması ve üye olması yasaktır. Bu düzenleme ile polis teşkilatında disiplini ve hiyerarşiyi korumayı ve görevlilerin siyasi ya da dış etkenlerden etkilenmesini önlemeyi amaçlamaktadır.

Konuya ilişkin Japonya Milli Ulusal Kamu Hizmeti Kanunun da, kamu görevlilerinin sendikal örgütlenmesine yönelik düzenlemeler bulunmaktadır. Polis Teşkilatı görevlileri sendika kuramaz ve sendikaya üye olamazlar.[32] Bu düzenleme her ne kadar bazı tartışmalara neden olsa da Japonya'daki yetkililer, kamu güvenliği ve disiplini korumak amacıyla bu tür kısıtlamaların gerekli olduğunu savunmaktadırlar.

Türk Polis Teşkilatı

Türk Polis Teşkilatı'nın kökenleri Osmanlı İmparatorluğu'na kadar dayanmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, on dokuzuncu yüzyılın ortalarına kadar iç ve dış güvenliği sağlamak için askerler görevlendirilirdi. On dokuzuncu yüzyılda, Osmanlı İmparatorluğu idarî kurumlarının pek çoğu, çağın gereksinimlerine uyum sağlayabilecek yapısal düzenlemeler ile yeniden düzenlenmiştir. Osmanlı İmparatorluğu modernleşme hareketleri kapsamında yapılan çalışmaların bir yansıması olarak 10 Nisan 1845 tarihinde Türk Polis Teşkilatı resmî olarak kurulmuştur.[33] Türk Polis Teşkilatı 1907 ve 1913 yıllarında yayımlanan Polis Nizamnameleriyle faaliyetlerini sürdürmüştür. Cumhuriyetin ilk yıllarında, ülkede sadece 4.143 polis görev yapmaktaydı. Cumhuriyet döneminde Türk Polis Teşkilatı üzerinde ilk ciddi düzenleme 1932 yılında yapılmıştır. Bahse konu yıllarda yapılan dört önemli kanunî düzenleme mevcuttur. Bu kanunlar, Türk Polis Teşkilatı'nın organizasyonunu ve görevlerini düzenleyen önemli yasal düzenlemelerdir. Söz konusu yasalar şunlardır: 1624 sayılı Dâhiliye Vekâleti Merkez Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun, 2049 sayılı Polis Teşkilat Kanunu, 2559 sayılı Polis

[31] "https://Www.Npa.Go.Jp/", accessed October 2, 2023, https://www.npa.go.jp/.
[32] Gülçin Eroksal Ülger, "Karşılaştırmalı Kamu Personel Sistemi: Türkiye Japonya Örneği", *Gazi Üniversitesi*, Türkiye, 2019, https://avesis.hacibayram.edu.tr/yonetilen-tez/6342d5ba-fcdd-4fea-a041-94772e77cc0f/karsilastirmali-kamu-personel-sistemi-turkiye-japonya-ornegi.
[33] Hakan İnankul ve Kadir Caner Doğan, "Modern Devlet ve Türk Polis Teşkilatı Üzerine Bir İnceleme", *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 6, 14 2016: ss. 176–205, https://dergipark.org.tr/tr/pub/odusobiad/issue/27560/289967.

Vazife ve Salahiyet Kanunu (PVSK) ve 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu.[34] Bir kısmı günümüzde yürürlükte olan bu yasal düzenlemeler ile Türk Polis Teşkilatı'nın merkezî yönetim yapısı, görev ve sorumlulukları gibi temel konular ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Günümüzde ise Türk Polis Teşkilatı, daha modern ve disiplinli bir yapıya sahiptir. Türk Polis Teşkilatı, ülkenin iç güvenliğini sağlamak, suç işlemesini önlemek, suç ve suçlu ile mücadele etmek, vatandaşların can ve mal güvenliğini korumak için çalışmaktadır. 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 1. maddesinde belirtildiği üzere polis, toplumun genel düzenini ve bireylerin kişi, mal ve ev güvenliğini korumaktan sorumludur. Aynı zamanda halkın ırz, can ve mal güvenliğini sağlamak, toplumun huzurunu temin etmek ve yardıma ihtiyacı olan kişilere yardım etmek gibi önemli görevleri bulunmaktadır.

Türk Polis Teşkilatı Yapısı ve Yönetim Şekli

Türkiye'de iç güvenliği sağlamakla görevli üç kurum bulunmaktadır: İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'dür. Bu kurumlar, İçişleri Bakanlığı teşkilat yapısı içinde yer almaktadırlar. İçişleri Bakanlığı, ülkenin iç güvenliğini korumak ve halkın güvenliğini sağlamak amacıyla bu üç kurumu koordine eder ve yönlendirir. Cumhurbaşkanlığı Kabinesinde görev alan İçişleri Bakanı, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 1. maddesine göre memleketin umumu emniyet ve asayişinden sorumlu bir yetkiye sahiptir. Emniyet Genel Müdürlüğü de, İçişleri Bakanlığı'nın bir birimi olarak hizmet vermekte ve kolluk kuvvetleri arasında önemli bir rol üstlenmektedir. 10 Temmuz 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, üst kademe kamu yöneticilerinin atama yetkisini Cumhurbaşkanı'na vermiştir. Bu kararname kapsamında, üst düzey kamu yöneticileri, Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır.[35] Cumhurbaşkanı, üst düzey kamu yöneticilerini atanmada yetkilidir ve bu kapsamda Emniyet Genel Müdürü de bu atamalar arasında yer almaktadır. Emniyet Genel Müdürü, polis teşkilatı içerisindeki en üst düzey yöneticidir. Bu yönetici emniyet teşkilatı içerisindeki en üst rütbedeki yöneticidir. Rütbe derecesi ise sınıf üstüdür.

Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatlanması, merkez ve taşra olarak ikiye ayrılmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatı şu birimleri içermektedir: Teftiş Kurulu Başkanlığı, Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Özel Harekât Başkanlığı, İstihbarat Başkanlığı, Trafik Başkanlığı, Kaçakçı-

[34] Abdullah Çelik, "Ulusal Tez Merkezi | Anasayfa" (POLİS AKADEMİSİ, 2023), https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp.

[35] Yasin Söyler, "3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine Göre Üst Kademe Kamu Yöneticisi Kimdir?", Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2, no. 1 (June 30, 2020): 59–110, https://dergipark.org.tr/tr/pub/asbuhfd/issue/54976/723689.

lık ve Organize Suçlarla Mücadele Başkanlığı, Personel Başkanlığı, Daire Başkanlıkları, Özel Kalem Müdürlüğü, İç Denetim Birimi, Doğrudan Merkeze Bağlı Taşra Teşkilatı, Polis Akademisi Başkanlığı, Polis Amirleri Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürlükleri, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlükleri, Polis Eğitim Merkezleri Müdürlükleri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürlükleri ve Kriminal Polis Laboratuar Müdürlükleri. Emniyet Genel Müdürlüğü taşra teşkilatı ise İl Emniyet Müdürlükleri ve İlçe Emniyet Müdürlükleri ile İlçe Emniyet Amirliklerinden oluşmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında ve doğrudan bağlı olan birimlerdeki yöneticilerin genel olarak 1. sınıf emniyet müdürü rütbesindedirler. Aynı şekilde, taşra teşkilatında yer alan il emniyet müdürleri de 1. Sınıf Emniyet Müdürü rütbesindedir. Şu an Türkiye'de toplam 81 il emniyet müdürlüğü hizmet vermektedir. Emniyet Genel Müdürlüğü taşra teşkilatı içerisinde bulunan ilçe emniyet müdürlükleri ve amirlikleri de il emniyet müdürlüğüne bağlı olarak görev yapmaktadırlar. Bu birimlerinde başında ise ilçenin büyüklüğüne ve yapısına göre 2. Sınıf emniyet müdürü, 3. Sınıf Emniyet Müdürü, 4. Sınıf Emniyet Müdürü, Emniyet Amiri rütbesinde personel bulunmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında bulunan birimler, taşra teşkilatında da farklı yapılanmalara sahip olabilmektedir. Örneğin, Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı, merkez teşkilatında yer alsa da taşra teşkilatında il emniyet müdürlüklerine bağlı olarak narkotik suçlarla mücadele şube müdürlükleri, ilçe teşkilatlarında ise narkotik suçlarla mücadele büro amirlikleri şeklinde yapılanmıştır. Bu tür yapılanmalar, merkeze bağlı diğer başkanlık ve daire başkanlıklarının birçoğunda da mevcuttur.

Türk Polis Teşkilatı, Rütbe Yapısı ve Terfi Sistemi

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2022 yılı resmî verilerine göre Türkiye'de toplam 290.232 polis görev yapmaktadır.[36] Polisler ise on iki meslek derecesine ayrılmıştır.

[36] *Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)*, (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://www.tuik.gov.tr/.

Şekil 7: Türk Polis Teşkilatı Rütbe, Meslek Derecesi ve Görev Unvanı[37]

Rütbe	Meslek Derecesi	Görev Unvanı
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Emniyet Genel Müdürü
Sınıf Emniyet Müdürü	1	Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Özel Güvenlik Denetleme Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Merkez Emniyet Müdürü, Emniyet Müşaviri
Sınıf Emniyet Müdürü	2	Daire Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, İl Emniyet Müdürü, Polis Başmüfettişi, Öğretim Görevlisi, Merkez Emniyet Müdürü, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Akademisi Başkan Yardımcısı, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü, Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı, Teftiş Kurulu Grup Amiri, Emniyet Müşaviri, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürü, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdürü, Uçuş Kıymetlendirme Kurulu Üyesi, Pilot
Sınıf Emniyet Müdürü	3	Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürü, Daire Başkan Yardımcısı, İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Polis Müfettişi, Hukuk Müşaviri, İlçe Emniyet Müdürü, Polis Akademisi Bölüm Başkanı, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdür Yardımcısı, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Enstitü Sekreteri, Öğretim Görevlisi, Uçuş Kıymetlendirme Kurulu Üyesi, Havacılık Müdürü, Pilot
Sınıf Emniyet Müdürü	4	Moral Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü, Öğretim Görevlisi, Pilot
Sınıf Emniyet Müdürü	5	Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Şube Müdür Yardımcısı, Öğretim Görevlisi, Pilot, İlçe Emniyet Müdürü

[37] *T.C. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü*, (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://egm.gov.tr/.

Emniyet Amiri	6	İlçe Emniyet Amiri, Bürolar Amiri, Birlik Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, Ekipler Amiri, Tim Amiri, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Büro Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Sınıflar Amiri, Öğretim Görevlisi, Pilot
Başkomiser	7	Karakol Amiri, Büro Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, İlçe Emniyet Komiseri, Birlik Amiri, Tim Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Trafik Kayıt ve Tescil Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri, Grup Amiri, Öğretim Görevlisi, Pilot
Komiser	8	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri, Trafik İstasyonu Amir Yardımcısı, Öğretim Görevlisi, Pilot
Komiser Yardımcısı	9	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri, Öğretim Görevlisi, Pilot
Kıdemli Başpolis Memuru	10	Ekip Amiri, Tim Amiri, Grup Amiri, Büro Amir Yardımcısı, Grup Amir Yardımcısı, Büro Memuru, Ekip Memuru
Başpolis Memuru	11	Ekip Amiri, Tim Amiri, Devriye Amiri, Grup Amiri, Grup Amir Yardımcısı, Ekip Amir Yardımcısı, Büro Amir Yardımcısı, Büro Memuru, Ekip Memuru
Polis Memuru	12	Büro Memuru, Ekip Memuru, Tim Memuru, Karakol Memuru, Nokta Memuru, Devriye Memuru, Koruma Memuru, Trafik Memuru, Telsiz Memuru, Memur

Şekil 7'de gösterilen rütbe haricinde emniyet teşkilatında Çarşı ve Mahalle Bekçileri de görev yapmaktadır. Devlet memurları Kanunu'na tabi olarak çalışan polislerin sınıfları, "Emniyet Hizmetleri Sınıfı" olarak belirlenmiştir. Bu sınıf, Çarşı ve Mahalle Bekçisi, Polis, Komiser Muavini, Komiser, Başkomiser, Emniyet Müfettişi, Polis Müfettişi, Emniyet Amiri ve Emniyet Müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsamaktadır. Bu sınıfta görev yapabilmek için bazı ön şartlar bulunmaktadır. Bunlar; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olma, polis eğitim kurumuna göre üniversite ile lise ya da denk bir okuldan mezun olma, kamu

haklarından yoksun olmama, on sekiz yaşını doldurmuş olma, sağlık durumu ve fizikî koşullar için belirlenen şartları karşılama ve güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasından olumlu sonuç almak.

Türkiye'de polis olmak için yaş şartı eğitim alacağı polis eğitim kurumuna göre değişmektedir. Polis Meslek Yüksekokulunda (PMYO) eğitim alarak polis olmak isteyenlerin yaş üst sınırı yirmi altı, Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde (POMEM) eğitim almak isteyenlerin ise yaş üst sınırı otuz yaşından gün almamış olmaktır. Türkiye'de polis olmak için şart olan eğitim Polis Akademisine bağlı farklı okul ve merkezlerce verilmektedir. Bu kademeler arasında meslekî eğitim, meslek öncesi eğitim ve rütbeli eğitimi bulunmaktadır. Polis Akademisine bağlı farklı illerde Polis Meslek Yüksekokulları bulunmaktadır. Polis Meslek Yüksekokulları en az lise düzeyinde mezun olan, polis memurlarını yetiştirmek amacıyla Polis Akademisine bağlı, iki yıl süreyle ön lisans düzeyinde meslekî eğitim veren öğretim kurumlarıdır. Yine Polis Akademisine bağlı farklı illerde bulunan Polis Meslek Eğitim Merkezleri bulunmaktadır. Bu eğitim merkezlerinde öğrenim görebilmek için lisans mezunu olmak gerekmektedir. Polis Meslek Eğitim Merkezinde eğitim en az altı ay sürmektedir. Sonuç olarak Türkiye'de polis memuru olmak isteyen adaylar Polis Akademisine bağlı Polis Meslek Yüksekokullarında ya da Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde eğitim alabilirler. Polis Meslek Yüksekokullarında eğitim alabilmek için en az lise mezunu olmak ve iki yıllık eğitim sürecini tamamlamak gerekmektedir. Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde ise eğitim alabilmek için en az ön lisans mezunu olmak ve en az altı ay süren eğitimi başarıyla tamamlamak şarttır. Bahsi geçen okullardaki eğitimi başarıyla tamamlayan adaylar, polis olarak atanmaya hak kazanırlar.

Polis amirlerini yetiştirmek için ise yine Polis Akademisine bağlı Polis Amirleri Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerde rütbe almak için başvuruda bulunacak adaylar arasında iki ayrım yapılmaktadır: Meslek içinden gelenler ve meslek dışından gelenler. İlk olarak Polis Amirleri Eğitimi Merkezi'ne öğrenci adaylığı için başvurmak isteyen emniyet mensuplarında aranan şartlar şunlardır: En az dört yıllık lisans seviyesinde mezuniyeti bulunmak, başvuru tarihi itibarıyla en az iki yıl polislik yapmış olmak, son iki performans notunun iyi veya çok iyi olması gibi temel kriterler aranmaktadır. Meslek dışından başvuracak adaylar için ise şu şartlar aranmaktadır: En az dört yıllık lisans seviyesinde mezuniyeti bulunmak ve Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda belirlenen puanı almak gibi temel şartlar gerekmektedir.[38]

Emniyet mensubu olarak Polis Amirleri Eğitim Merkezinde eğitim alabilmek için aranan ön şartların yanı sıra üç aşamalı bir sınav süreci yer almaktadır. İlk

[38] *Polis Amirleri Eğitimi Merkezi*, (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://paem.pa.edu.tr/.

aşamada yazılı sınav yapılmakta olup, polis meslek mevzuatı, ceza muhakemesi hukuku, ceza hukuku, anayasa hukuku, idare hukuku, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi, insan hakları ve genel kültür konularından sorular sorulmaktadır. Bu aşamayı başarıyla geçen adaylar daha sonra spor parkuru sınavına girmeye hak kazanır. Spor parkuru, polis adaylarının dayanıklılık, çeviklik, hız ve güç gibi temel fiziksel özelliklerini değerlendirmek amacıyla çeşitli engeller, koşu bölümleri ve zorlu engeller içeren bir fizikî yeterlilik testini kapsar. Son aşama olarak, sözlü mülakat yapılarak adayların konu hakkında bilgi düzeyi, iletişim becerileri, karar verme yeteneği, problem çözme kabiliyeti, motivasyon düzeyi, mesleğe olan ilgisi ve genel yetkinlikleri değerlendirilir. Polis Akademisi Başkanlığı Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Giriş ve Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 20. maddesine göre, ''emniyet mensubu olan adayların değerlendirilmesinde yazılı sınav puanının %30'u, fizikî yeterlilik sınavı puanının %30'u ve mülakat sınavı puanının %40'ı toplam puana dâhil edilir''. Bu aşamaları başarıyla tamamlayan polis memurları, İngilizce hazırlık eğitimi dâhil olmak üzere iki yıllık eğitim sürecini takiben komiser yardımcısı olarak mesleklerine devam ederler. Bu eğitim ve sınav süreçleri, polis adaylarının meslekî yeterliliklerini ve hazırlıklarını değerlendirmek ve mesleğe uygunluğunu belirlemek için önemli bir süreçtir.

Meslek dışından rütbeli olarak polis teşkilatına katılmak isteyen adaylar, benzer aşamalardan geçerek, fizikî yeterlilik sınavına ve mülakata katılırlar. Bu aşamada, Emniyet mensubu olmayan adaylar için aynı yönetmeliğin 20. maddesine göre değerlendirme yapılmaktadır. Bu değerlendirmede, KPSS puanının %30'u, fizikî yeterlilik sınavı puanının %30'u ve mülakat sınavı puanının %40'ı toplamında başarı gösterenler, Komiser Yardımcısı olmak için Polis Amirleri Eğitim Merkezinde eğitim alırlar. Bu eğitim süreci de İngilizce hazırlık eğitimi dâhil olmak üzere iki yıl sürmektedir. Bu şekilde, meslek dışından katılan adaylar polis amirleri olarak yetiştirilir ve polis teşkilatında rütbeli görevler üstlenme imkânı elde ederler. Polis Amirleri Eğitim Merkezi'nde adlî mevzuat ve suç soruşturmaları, genel protokol ve yazışma bilgisi, polis mevzuatı, polis amirliği uygulamaları, polis müdahale yöntem ve teknikleri silah ve taktik atış dersleri kapsamında teorik ve uygulamalı eğitim verilmektedir.

Türk Polis Teşkilatında rütbe terfi aşamaları 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu kapsamında yerine getirilmektedir. Bahse konu kanunun terfi ve atama başlıklı 55. maddesine göre; polis teşkilatında rütbelere terfi ettirilecek personelin belirlenmesi kurullarda görüşülmesi esasına göre yapılmaktadır. Rütbe terfileri liyakate dayalı olarak gerçekleştirilir. ''Kıdem sırasının tespitinde, ilgili rütbeye terfi tarihi dikkate alınır. Eğer aynı tarihte terfi edenler varsa, performans değerlendirme puanı yüksek olanlar öncelikli olarak değerlendirilir. Performans değer-

lendirme puanları eşitlik gösteren adaylar arasında ise o rütbeye ait başarı ve üstün başarı belgesi sayısı fazla olanlar terfi için öncelik kazanır. Başarı ve üstün başarı belgesi sayısı da eşit olduğunda, sicil numarası daha küçük olan adaylar diğerlerine göre kıdemli olarak kabul edilir''. Komiser yardımcılığından en üst sınıf olan 1. Sınıf Emniyet Müdürlüğü rütbesine kadar yukarıdaki esaslar geçerlidir. Sadece 4. Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi için yazılı ve sözlü sınav yapılmaktadır. Bu sınavda başarılı olanlar yöneticilik eğitimine tabi tutulmaktadırlar (ETK madde, 55). Ayrıca çeşitli rütbelerdeki çalışanlara Polis Akademisi Başkanlığı tarafından hizmet içi eğitim kapsamında eğitimler de verilmektedir. Emniyet Teşkilatında rütbe alabilmek için bazı rütbelerde zorunlu bekleme süresi bulunmaktadır.

Şekil 8: ETK'nın 55. Maddesine Göre Türk Polis Teşkilatı Rütbelerde Zorunlu Bekleme Süreleri

Rütbe	En Az Bekleme Süresi (Yıl)
Komiser Yardımcısı	4
Komiser	4
Başkomiser	3
Emniyet Amiri	3
4.Sınıf Emniyet Müdürü	2
3.Sınıf Emniyet Müdürü	2
2.Sınıfı Emniyet Müdürü	2

Polis müdürleri arasında, 2. sınıf Emniyet Müdürlüğünden 1. Sınıf Emniyet Müdürlüğüne terfi eden bir polis müdürü, en üst derece olan Emniyet Müdürlüğü rütbesine terfi edebilmek için en az iki yıl süreyle beklemek durumundadır. Tüm bunların yanında rütbe terfi aşamasında sayıya göre oran bulunmaktadır.

Şekil 9: ETK'nun 55. Maddesine Göre Rütbeli Sayısı Kotası

Rütbeler	Oranlar (On Binde)
Komiser Yardımcısı	484
Komiser	388
Başkomiser	291
Emniyet Amiri	93
4.Sınıf Emniyet Müdürü	88
3.Sınıf Emniyet Müdürü	78
2.Sınıfı Emniyet Müdürü	34
1.Sınıfı Emniyet Müdürü	25

Bu kotalara göre açılan kadroların dolması hâlinde mevcut rütbede beklenilir. Emniyet Amirleri ile 4., 3., ve 2. Sınıf Emniyet Müdürleri, terfi ettikleri rütbeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl içerisinde bir üst rütbeye terfi edememeleri durumunda, şartları haiz olması koşulu ile emekliliğe sevk edilirler.

Türk Polis Teşkilatı Çalışma Şekli ve Saatleri

Türkiye'de devlet memurluğunun işleyişini yasal olarak düzenleyen kanun, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'dur. Bu kanunda, memurların çalışma esasları, kadro durumu, özlük hakları gibi temel düzenlemeler bulunmaktadır. Emniyet hizmetleri sınıfına mensup memur kadrosunda çalışan polisler de kendilerine ait özel hükümler haricinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabidir. Bahse konu kanunun 5. bölümü, "Çalışma Süreleri ve İzinler" başlığını taşımakta ve 99. maddesi memurların çalışma saatlerini düzenlemektedir. Buna göre, ''memurların haftalık çalışma süresi genel olarak kırk saattir. Süre Cumartesi ve Pazar günleri tatil olmak üzere düzenlenir'' hükmü yer almaktadır. Hükmün devamında ise ''özel kanunlara, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine veya bunlara esas alınarak çıkarılacak yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak şartıyla farklı çalışma süreleri tespit olunabilir'' denilmektedir. Devlet Memurları Kanunu'nun 101. maddesi, günün yirmi dört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan devlet memurlarının çalışma saatlerinin ve şekillerinin kurumları tarafından düzenleneceğini belirtir.[39]

Bu hüküm çerçevesinde, emniyet teşkilatı işinin doğası gereği şüphesiz yirmi dört saat hizmet veren bir kurumdur. Emniyet teşkilatları, toplumun güvenliğini sağlama ve koruma gibi kritik görevler üstlenirler. Bu nedenle, emniyet hizmetleri personeli, olayların anlık olarak gelişebileceği acil durumlarda dahi hizmet vermeye hazır olması gerekmektedir. Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili hükmüne göre, emniyet teşkilatları tarafından 24 saatlik kesintisiz hizmet verme gerekliliği göz önünde bulundurulur ve çalışma saatleri ve düzenlemeleri bu gerekliliklere uygun olarak şekillendirilir. Türkiye'de, tüm polislerin çalışma usul ve esaslarını belirleyen özel bir kanun bulunmamakla birlikte, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, "231771 sayılı Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin Çalışma Saatlerine İlişkin Esaslar'' adlı Bakanlık Genelgesi ve Polis Merkezi Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği ve benzeri düzenlemeler aracılığıyla çalışma saatleri konusunda düzenlemeler bulunmaktadır. Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ek madde 4,[40] polisin görevli olduğu bölge içinde, hizmetin türü, yeri ve zamanı gözetmeksizin bir suçla karşılaştığında, suça müdahale etme, önleme, şüpheli ve

[39] "https://www.mevzuat.gov.tr/" (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023).
[40] "https://www.mevzuat.gov.tr/'' (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023).

suç delillerini tespit ederek koruma altına alma ve yetkili zabıtaya teslim etme sorumluluğuna sahip olduğunu düzenlemektedir. Buradaki amaç, polis memurlarının görevli oldukları bölgede bir suçla karşılaştıklarında, hizmetin türü, yeri veya saati ne olursa olsun, hızlı ve etkili bir şekilde müdahale edebilmelerini sağlamaktır. Bu durum, olayların anlık olarak gelişebileceği ve acil müdahale gerektiren durumlar olduğu düşünülerek düzenlenmiştir. Bahse konu düzenleme, polislerin yirmi dört saat boyunca kesintisiz çalıştığı anlamına gelmeyeceğine dikkat etmek gerekmektedir.

Polislerin genel çalışmasına ilişkin bir düzenleme ise 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanuna dayanarak çıkarılan, 231771 sayılı Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin Çalışma Saatlerine İlişkin Esaslar başlıklı İçişleri Bakanlığı Genelgesidir.[41] Bu genelge kapsamında, hizmetlerin gereklilikleri göz önünde bulundurularak, olağanüstü durumlarda 12 saat çalışma ve 12 saat dinlenme, diğer durumlarda 12 saat çalışma ve 24 saat dinlenme veya 12 saat çalışma ve 36 saat dinlenme esaslarından herhangi birine göre düzenlenir. Ayrıca, zorunlu veya gerekli olması halinde, mülki amirin onayı ile 12 saat çalışma ve 12 saat dinlenme sisteminde polisler çalışabilmektedirler. Bilindiği üzere polisler farklı branşlarda (Asayiş, Trafik, Narkotik vb.) hizmet vermektedirler. Her bir branş kendine özgü bir çalışma metodu barındırdığından birçoğu için çalışma yönetmeliği bulunmaktadır. Japon polisinde incelediğimiz koban polis birimlerine benzer bir uygulama olan polis merkezleri (karakol) çalışma yönetmeliği bulunmaktadır. Bahse konu yönetmeliğin 22. maddesi, çalışma saatlerini şu şekilde düzenlemektedir: Görevli personel, vardiyalı çalışma şekline göre 8/24 çalışma düzenine göre dört grup halinde çalışır. Büro hizmetlerinde görevli personel ise, diğer devlet memurlarının çalıştığı sürelerde günde sekiz saat görev yapar. Düzenleme 8/24 çalışma düzenine göre dört grup halinde çalışılmasının hüküm altına alınması polisin çalışma saatleri açısından önemli bir gelişmedir. Ancak yönetmeliğin devamındaki 23. madde, genel emniyeti ya da asayişi etkileyen olağanüstü durumlarda, ilde vali ilçede kaymakamın onayıyla ve geçici süreyle; 12/36, 12/24 veya zorunlu olması halinde ise 12/12 esasına göre çalışma sistemi uygulanabileceğini belirtilmektedir.[42] Polislerin çalışma saatlerine ilişkin hukuki düzenlemelerin olması önemli olmakla birlikte, hukuki mevzuatın uygulanmaması ya da polislerin fazla mesai yapması bazı sorunlara yol açabilmektedir. Örneğin, polisler arasında yapılan bir araştırmaya göre, uzun çalışma saatlerine maruz kalan, memurlarının daha fazla tükenmişlik ve psikolojik belirtiler sergiledikleri tespit edilmiştir.[43] Bu sebeple

[41] "https://www.icisleri.gov.tr/''(Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023).

[42] https://kms.kaysis.gov.tr/'' (Erişim Tarihi: 3Ekim 2023).

[43] Gündüz, B., Erkan, Z., & Gökçakan, N. (2007). "Polislerde Tükenmişlik ve Görülen Psikolojik Belirtiler." Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16(2), 283-298.

hukuki mevzuatta bulunan çalışma şekil ve şartlarına uyulması çalışan sağlığı açısından son derece önemli bir konudur.

Japonya ve Türkiye Polis Teşkilatlarının Yapısı, Rütbe Sistemleri ve Çalışma Saatleri: Karşılaştırmalı Analizi

Japonya ve Türkiye, farklı tarihsel geçmişlere, coğrafyalara ve kültürel yapıya sahip olan iki ülkedir. Her iki ülkenin polis teşkilatları da, kendi tarihleri ve toplumsal yapılarına uygun olarak değişim geçirmiştir. Japonya polis teşkilatı, ülkede yaşanan değişimlerin sonucu olarak 1872 yılında kurulmuş ve günümüze kadar bir dizi dönüşüm ve değişim geçirerek önemli bir yapıya dönüşmüştür. Polis teşkilatının kurumsallaşması ve etkinliği, ülkenin iç güvenlik başarısında önemli bir etkendir. Japonya'da polis teşkilatı, merkezi ve yerel düzey olmak üzere iki farklı şekilde hizmet vermektedir. Türk Polis Teşkilatı ise, Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar dayanan köklü bir geçmişe sahiptir. 1845 yılında askerin sağladığı iç güvenlik hizmetlerinin askerden ayrılarak yeni bir iç güvenlik sisteminin kurulması önemli bir dönüm noktasıdır. Osmanlı İmparatorluğu sonrası da yapılan düzenlemeler ile her geçen gün daha da modernleşen Türk Polis Teşkilatı, günümüzde disiplinli ve daha modern bir yapıya bürünmüştür. Her iki polis teşkilatının kuruluşları hemen hemen aynı döneme denk gelmektedir.

Japonya ve Türk polis teşkilatlarının yapı ve yönetim organizasyonlarında farklılıklar ve benzerlikler bulunmaktadır. Japonya Polis Teşkilatı, merkezi ve yerel düzeyde iki farklı şekilde hizmet vermektedir. Merkezi düzeyde, Ulusal Polis Teşkilatı adı altında Ulusal Kamu Güvenliği Komisyonu'nun kontrolü altında faaliyet yürütür. Bu teşkilat, genel politikaların belirlenmesi ve denetlenmesi için Kamu Güvenliği Komisyonu'na bağlı olarak çalışmaktadır. Kamu güvenliği, suç önleme ve suçla mücadele gibi ulusal düzeydeki görevlerle ilgilenir. Ulusal Polis Teşkilatı, ülkenin genel güvenlik ve asayişinden sorumludur. Bölgesel düzeyde Japonya'da altı bölgesel polis bürosu mevcuttur. Her bir bölgesel polis bürosu, ülkenin coğrafi bölgelerine göre hizmet vermektedir. Bölgesel polis büroları, yerel düzeyde güvenlik konularının koordinasyonunu sağlar ve merkezin belirlediği politikaları uygulamaktadır. Bölgesel polis büroları dışında Japonya'da 47 valilik polis teşkilatı bulunmaktadır. Türk Polis Teşkilatı ise, İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak hizmet vermektedir. Polis teşkilatı Emniyet Genel Müdürlüğü adı altında örgütlenmiştir ve merkezi teşkilat ile taşra teşkilatı olmak üzere iki ana yapıya sahiptir. Merkezi teşkilat, Emniyet Genel Müdürlüğü'nü ve doğrudan bağlı birimleri, taşra teşkilatı ise il ve ilçe emniyet müdürlükleri ile ilçe emniyet amirliklerinden oluşmaktadır. Her iki ülke polis teşkilatını merkezi ve yerel örgütlenmesi benzerlik göstermektedir. Ancak farklı olarak Japonya'da, Kuzey Japonya Bölge-

sel Polis Bürosu (Hokkaido), Güney Japonya Bölgesel Polis Bürosu (Chugoku, Shikoku ve Kyushu) gibi altı büyük bölgesel polis bürosu bulunmaktadır. Japonya Milli Polis Teşkilatı (NPA), 296.400 polis çalışmakta Türkiye' de ise bu sayı 290.232'dir. Türkiye'nin nüfusu ve polis memuru sayısı göz önüne alındığında, kişi başına düşen polis sayısı Japonya'ya göre daha yüksektir. Japonya'da polisler dokuz farklı rütbeye ayrılmış, Türkiye'de ise on iki farklı rütbeye ayrılmıştır. Rütbe isimleri ve kademleri arasında farklılıklar olsa da, her iki ülkede polislerin kariyerlerinde yükselmelerini sağlayan terfi sistemi bulunmaktadır. Ancak Japonya Milli Polis Teşkilatı'nda terfi sistemi, polis memurlarının performans ve eğitimlerine göre şekillenmektedir. Türkiye'de polis memurluğundan bir üst rütbeye geçme sınava girmek için en az iki yıllık hizmet ve dört yıllık lisans mezunu olma şartı aranırken, Japonya'da lise mezunlarının dört yıllık hizmeti olması durumunda üniversite mezunlarının iki yıl hizmeti olması gerekmektedir. Japonya'da polis amiri olabilmek için zorunlu bir eğitim şartı değil sadece meslekte daha fazla tecrübe istenmektedir. Japonya'da polis amirliği eğitim süreci Türkiye'ye göre daha kısadır. Japonya'da süre 6 hafta iken Türkiye'de bu süre en az 11 aydır. Japonya'daki süre göz önüne alındığında bu sürenin Türkiye'de daha uzun olduğu görülmektedir. Türkiye'de bir üst rütbe terfi alabilmek için en az bekleme süresinin dolması beklenirken Japonya'da böyle bir süre bulunmamaktadır. Rütbe terfi aşamalarında her iki ülkenin de çalışan sayısına göre kotası bulunmaktadır. Japonya'da rütbe sistemi daha az kademeli ve daha sınırlıdır. En yüksek rütbe Genel Müfettiş Türkiye'deki karşılığı ise Emniyet Genel Müdürüdür. Japonya'da Polis Müfettişi rütbesine ise otuz sekiz kişi terfi edebilir. Diğer taraftan Türkiye'de ise daha fazla kademeli bir rütbe sistemi bulunmaktadır. Üst düzey rütbeler olan Emniyet Müdürü ve üzeri rütbelerde daha fazla sayıda çalışan bulunmaktadır. Japonya'da rütbe kotalarının düşük olması, üst düzey yöneticilerin daha sınırlı sayıda olmasını ve bu pozisyonlara ulaşmak için daha seçici bir sürecin olduğunu göstermektedir. Türkiye'de ise daha fazla rütbe ve daha geniş kotalar, üst düzey yöneticilere daha fazla seçenek sunarken, aynı zamanda terfi fırsatlarının daha yaygın olduğunu göstermektedir.

Japonya'da polis olmak isteyen adaylar arasında, eğitim süresi bakımından üniversite mezunları ve lise mezunları arasında farklılık bulunmaktadır. Üniversite mezunu adaylar on beş ay, lise mezunu adaylar ise yirmi bir ay süren bir eğitim almaktadır. Türkiye'de ise polis olmak isteyen lise mezunu adaylar için eğitim süresi iki yıl iken, üniversite mezunu adaylar için altı aydır. Her iki ülke de polis adaylarının önceki eğitimleri alacakları eğitimin süresini belirlemektedir. Aradaki fark Japonya'da üniversite mezunu adayların alacakları eğitimin Türkiye'ye göre daha uzun olmasıdır. Japonya'da polis teşkilatının eğitim kademesi, Valilik polis

okulları, bölge polis akademileri ve Ulusal Polis Akademisidir. Türkiye'de ise Polis Akademisine bağlı olarak Polis Meslek Yüksekokulları ve Polis Meslek Eğitim Merkezleri ve Polis Amirleri Eğitim Merkezi olmak üzere üç eğitim kademesi bulunmaktadır. Hem Japonya hem de Türkiye'de polis olmak isteyen adaylar için belirli giriş şartları bulunmaktadır. Japonya ve Türkiye polis olmak isteyen adaylardan vatandaşlık, eğitim düzeyi, yaş aralığı, sağlık ve fiziksel uygunluk gibi şartlar aranması bakımından benzerlik göstermektedir.

Japonya ve Türkiye polis teşkilatlarının çalışma şekli ve saatleri, iki ülke arasında benzerlikler ve farklılıklar içermektedir. Her iki ülke de polis teşkilatları için kesintisiz hizmet verme gerekliliği bulunmaktadır. Bu, polislerin acil durumlara anında müdahale edebilmesi, suçla mücadelede etkin olabilmesi ve kamu güvenliğinin kesintisiz bir şekilde devam edebilmesi için önemlidir. Japonya'da polis teşkilatı, yirmi dört saat esasına göre hizmet vermekte ve polis birimleri normal mesai saatleri dışında tatil ve gece saatlerinde hizmet verirler. Japonya'da polisler haftada 38 saat 45 dakika çalışmakta ve normal çalışma haftasında genellikle 2 tam gün izin verilmektedir. Vardiyalı çalışma sistemi, polislere haftada ortalama iki gün izin kullanma imkânı sağlamaktadır. Türkiye'de ise polislerin çalışma saatini net bir şekilde ortaya koyan yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Devlet Memurları Kanunu, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, 231771 sayılı Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin Çalışma Saatlerine İlişkin Esaslar başlıklı Bakanlık Genelgesi ve Polis Merkezi Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği gibi yasal düzenlemeler ile çalışmaktadır. Adı sayılan yasal düzenlemelerin her birinden farklı bir yorum çıktığından ülkedeki tüm polislerin haftalık çalışma saatini tespit etmek zordur. Ancak adı geçen yasal düzenlemeler ile çalışanın dinlenme ve yasal izin hakkı kapsamında izin ve istirahat verilmektedir. Türkiye'de polislerin normal zamanlarda çalışma saatleri belirli olmasına rağmen olağanüstü durumlarda çalışma saatleri artabilmektedir. Sonuç olarak, Japonya ve Türkiye'de polislerin çalışma süreleri açısından çok büyük bir fark olmadığı ancak Japonya'da durumun daha açık bir şekilde yasa ile düzenlendiği ifade edilebilir.

Sonuç ve Öneriler

Yapılan bu çalışmada, Japonya ve Türkiye polis teşkilatlarının yapı, yönetim sistemleri ve çalışma süreçleri arasında belirli benzerlikler ve farklılıklar tespit edilmiştir. Japonya ve Türkiye'nin farklı tarihsel, kültürel ve hukuki geçmişleri, polis teşkilatlarının yapılarında ve işleyişlerinde farklılıklara yol açmıştır. Japonya'da merkezi ve yerel düzeyde iki farklı polis hizmeti verirken, Türkiye'de tek bir merkezi polis teşkilatı bulunmaktadır. Rütbe terfi aşamalarında da iki ülke arasında bazı farklılıklar mevcuttur. Japonya'da terfi sistemi, polis memurlarının

performans ve eğitimleri üzerine şekillenmektedir. En önemlisi Japonya'da direk rütbeli olarak mesleğe başlanılmamasıdır. Meslek içinde edinilen tecrübe ve belirtilen şartlar sağlandıktan sonra rütbe alınabilmektedir. Türkiye'de daha fazla rütbe ve kota bulunmaktadır. Her iki ülkede de kotaların çalışan sayısına göre adil bir şekilde düzenlenmesi ve yükselme fırsatlarının adil bir şekilde dağıtılması çalışanların başarısı, çalışması ve liyakat açsından önem arz etmektedir.

Japonya ve Türkiye, polis memuru olmak için benzer ön şartları aramaktadır. Bununla birlikte, Türkiye'de üniversite mezunu adaylar, Japonya'ya göre daha kısa bir eğitim sürecinden geçmektedir. Polislik mesleği, aldıkları eğitimler ve sahada kazandıkları tecrübe ile öğrenilmektedir. Dolayısıyla, polis olabilmek için aranan eğitim süresi fark etmeksizin herkesin aynı sürede eğitim almasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Hem lise mezunu hem de üniversite mezunu adaylar, polis mesleği için önceden aldıkları eğitimin polis eğitimi ile doğrudan ilişkili olmadığını göz önünde bulundurarak, aynı süre ve içerikte bir eğitimden geçmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Japonya'da polislerin haftalık çalışma saatleri belirli ve sabittir, ancak Türkiye'de ise net bir yasal düzenleme olmadığından çalışma saatleri farklılık göstermektedir. Japonya'da polislerin haftalık çalışma süreleri önceden belirlenmiş ve planlanmıştır, bu sayede çalışma saatleri düzenli ve öngörülebilir olmaktadır. Türkiye'de polislerin çalışma saatlerini ve dinlenme saatlerini net bir şekilde belirleyecek yasal bir düzenlemenin yapılması önemlidir. Polisler, işin doğası gereği her zaman diğer devlet memurları gibi düzenli çalışma saatlerine sahip olmayabilirler. Buna karşın polislerin çalışma saatlerinin ve dinlenme süreleriyle ilgili kesin kural ve düzenlemelerin yasal olarak belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu tarz yasal bir düzenleme, polislerin iş yaşam dengesi ve refahı açısından önemli bir adım olacaktır.

Kaynakça

Bayley, David H. "CHAPTER 1 Policing: The World Stage." In *Policing Across the World*, edited by R.I. Mawby, 3–12. Routledge, 1999. https://doi.org/10.4324/9780203500842-2.

Çelik, Abdullah. "Ulusal Tez Merkezi | Anasayfa." POLİS AKADEMİSİ, 2023. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp.

Delice, Murat. "Polis Teşkilatlanmasının Farklı Ülkelerden Örneklerle Karşılaştırılması." *Türk İdare Dergisi*, no. 481 (2015), 433–76. http://search/yayin/detay/191720.

Encyclopedia of Japan-Do You Know Japan?, (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://doyouknowjapan.com/.

https://Elaws.e-Gov.Go.Jp/." (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://elaws.e-gov.go.jp/.

https://elaws.e-gov.go.jp/document?lawid=323AC0000000136(Erişim Tarihi: 2QE-kim 2023).

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat(Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://www.mev-zuat.gov.tr.

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.2559.pdf (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023).

https://www.Npa.Go.Jp/. (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://www.npa.go.jp/.

https://web.archive.org/web/. (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), http://www.iej.uem.br/police.htm.

https://paem.pa.edu.tr/, *Polis Amirleri Eğitimi Merkezi*, (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023),.

https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/ 139344, Polis Merkezi Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği, (erişim tarihi: 3 Ekim 2023).

https://www.npa.go.jp/english/Police_of_Japan/police-of-japan2021/POJcontents.html, Police of Japan | National Police Agency, (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023).

https://www.icisleri.gov.tr/kurumlar/icisleri.gov.tr/mev_bil_tablo/Mev_Bil_Ta30_04_18.xlsx (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023).

İnankul, Hakan, and Kadir Caner Doğan. "Modern Devlet ve Türk Polis Teşkilatı Üzerine Bir İnceleme." *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi* 6, no. 14 (December 1, 2016), 176–205.

Kinokun, Hiroaki, *Nihon no Keisatsu ni okeru Soshiki to Jitsumu*, Organization and Practices in the Japanese Police, Japonya, 2019 Sendai Daigaku Kiyō, 50 (2), 17-26.

Kinokun, Hiroaki. "Sendai Japan Police Organization and Practices", *Bulletin of Sendai University*, 50, no. 2 (Mart 2019), 17-26.

Manolo, Jennifer Magno. 2003. "The Present Police Organizations of Japan and the Philippines : Administrative Point of View." 現代社会文化研究 26 (March): 77–109. https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=1a597709-6050-3a55-86f4-a05cb3aeab53.

Nickels, E. L., & Verma, A. (2008). "Dimensions of police culture: A study in Canada, India, and Japan." Policing: An International Journal of Police Strategies & Management, 31(2), 186-209.

Sendai Japan Police Organization and Practices." 2019. 仙台大学紀要 = *Bulletin of Sendai University* 50 (2): 17–26. https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=819d41c7-b2c2-34a6-bcb3-e6903935c4fb.

Söyler, Yasin. "3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine Göre Üst Kademe Kamu Yöneticisi Kimdir?" *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2, no. 1 (June 30, 2020), 59–110. https://dergipark.org.tr/tr/pub/asbuhfd/issue/54976/723689.

T.C. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://egm.gov.tr/.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), (Erişim Tarihi: 2 Ekim 2023), https://www.tuik.gov.tr/.

Ülger, Gülçin Eroksal. "Karşılaştırmalı Kamu Personel Sistemi: Türkiye Japonya Örneği | AVESİS." *Gazi Üniversitesi*, Türkiye, 2019. https://avesis.hacibayram.edu.tr/yonetilen-tez/6342d5ba-fcdd-4fea-a041-94772e77cc0f/karsilastirmali-kamu-personel-sistemi-turkiye-japonya-ornegi.

Young, A. "Architecture as affective law enforcement: Theorising the Japanese Koban." Crime, Media, Culture 18(2) (2022): 183-202.